

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 54

van **KOEN VAN DEN HEUVEL**

datum: 13 oktober 2016

aan **PHILIPPE MUYTERS**

VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Innovatieve ondernemingen - Stopgezette of afgebroken innovatieactiviteiten

Uit de CIS-bevraging door ECOOM over de innovatie-inspanningen van de Vlaamse ondernemingen, blijkt dat de innovatiegraad van die Vlaamse ondernemingen stijgt. Een van de criteria om onder de categorie 'innovatief bedrijf' te vallen, is het volgende: "De onderneming heeft activiteiten (inclusief O&O) verricht om nieuwe of duidelijk verbeterde producten (goederen of diensten) of processen te ontwikkelen of op de markt te brengen, maar heeft deze voortijdig stopgezet (tussen begin 2012 en eind 2014)."

Uit de ECOOM-bevraging blijkt dat 46% van de innovatieve bedrijven in de periode 2012-2014 product- of procesinnovatieactiviteiten heeft stopgezet of afgebroken. Dit komt overeen met de cijfers voor de periode 2010-2012 (47%).

Er kunnen vele goede redenen zijn waarom een innovatieactiviteit wordt stopgezet of afgebroken, maar het kan interessant zijn te weten of er redenen zijn die mits beleidsondersteuning wel tot een succesvolle innovatieactiviteit zouden hebben geleid.

1. Wanneer wordt een innovatieactiviteit als 'afgerond' beschouwd?
2. Heeft de minister zicht op de redenen waarom de innovatieactiviteiten werden stopgezet en op het relatief aandeel van deze redenen ten opzichte van het totaal aandeel stopgezette of afgebroken innovatieactiviteiten? Graag een overzicht voor beide referentie jaren.
3. Heeft de minister zicht op het aandeel van bedrijven die uitsluitend innovatief zijn op basis van stopgezette innovatieactiviteiten, zowel in deze referentieperiode als de vorige?

ANTWOORD

op vraag nr. 54 van 13 oktober 2016

van **KOEN VAN DEN HEUVEL**

1. Bij het bepalen of een onderneming een technologische innovator is wordt in de vragenlijst een onderscheid gemaakt tussen goederen- of diensteninnovaties en procesinnovaties. Op de markt gebrachte goederen of diensten worden als een voltooide innovatieactiviteit beschouwd indien dienst(en) en/of goeder(en) op de markt worden gebracht die nieuw zijn of aanzienlijk verbeterd zijn op vlak van hun kenmerken, mogelijkheden, gebruiksvriendelijkheid, onderdelen of deelsystemen. Een procesinnovatie wordt als voltooid aanzien indien de onderneming nieuwe of aanzienlijk verbeterde productieprocessen, distributiemethoden of ondersteunende activiteiten voor de goederen of diensten in gebruik neemt. Voor deze innovaties geldt dat ze nieuw moeten zijn voor de onderneming zelf, maar niet voor de afzetmarkt. Tevens maakt het ook niet uit of deze innovaties oorspronkelijk door de onderneming zelf of door andere ondernemingen of instellingen zijn ontwikkeld. Alle innovatieactiviteiten van een onderneming in het kader van de hierboven beschreven innovatie van goederen, diensten of processen, maar die niet resulteerden in het op de markt brengen van goederen of diensten of de introductie van processen worden beschouwd als (nog) niet afgeronde innovatieactiviteiten. Hieronder horen ook alle types van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten (O&O), zelfs wanneer deze niet rechtstreeks gerelateerd zijn aan één of andere innovatie van goederen, diensten of processen. Slechts wanneer innovaties resulterend in nieuwe goederen of diensten daadwerkelijk op de markt werden gebracht of nieuwe processen of methodes daadwerkelijk geïntroduceerd werden spreekt men in principe van een technologische innovatie.
2. Om deze vraag te beantwoorden zou in de CIS-bevraging moeten gepeild worden naar de redenen van stopzetting van de innovatieactiviteiten en meer bepaald naar de factoren die de afgebroken of opgeschorte innovatie-activiteiten belemmerden. Zowel de CIS-bevraging voor de periode 2010-2012 als de bevraging voor de periode 2012-2014 omvatte geen dergelijke vragen, noch vragen die bij benadering een idee zouden kunnen geven van deze redenen of belemmeringsfactoren.

Het bestaan van een inherent risico bij O&O activiteiten zal wellicht een rol spelen bij het stopzetten van een traject, zodat een matiging van dit risico via subsidies mogelijk kan helpen. Verscheidene studies suggereren alvast dat de subsidiëring van innovatie tot succesvolle resultaten leidt (Czarnitzki & Delanote, 2017¹; Czarnitzki & Lopes-Bento, 2013²). Hier moet echter de kanttekening gemaakt worden dat deze studies vooral focussen op het onderscheid "innoveren" versus "niet innoveren" of op de mate van innoveren en niet zozeer peilen naar het potentiële effect van subsidies op afgebroken of opgeschorte activiteiten. Wanneer aan het toekennen van een innovatiesubsidie een grondige expertevaluatie vooraf gaat (zoals met de Vlaamse innovatiesubsidies het geval is), wordt echter ook de haalbaarheid van het innovatietraject onderzocht, wat op zich ook kan bijdragen tot een hogere slaagkans.

¹ Czarnitzki, D., Delanote, J. (2017). 'Incorporating innovation subsidies in the CDM framework: Empirical evidence from Belgium.' *Economics of Innovation and New Technology*, accepted.

² Czarnitzki, Dirk and Cindy Lopes-Bento (2013), 'Value for Money? New microeconomic evidence on public R&D grants in Flanders', *Research Policy* 42, 76-89.

3. Opmerking: de hieronder weergegeven resultaten zijn resultaten geëxtrapoleerd naar de totale populatie van innovatieve ondernemingen in Vlaanderen.

Voor beide referentieperiodes geeft ongeveer 6% van de innovatieve bedrijven aan dat zij lopende of afgebroken activiteiten van nieuwe goederen, diensten, processen of methoden hadden zonder daarnaast enige succesvolle technologische innovatie te hebben. Deze bedrijven brachten dus geen nieuwe goederen of diensten op de markt en introduceerden ook geen nieuwe processen of methoden in de referentieperiode 2010-2012 en 2012-2014.

Let wel, bovenstaande cijfers omvatten de algemenere categorie van bedrijven die ook nog lopende innovatieactiviteiten hadden. We kunnen ook enkel de ondernemingen in beschouwing nemen die louter stopgezette activiteiten hadden en daarnaast geen lopende of succesvolle technologische innovatie. Zowel in de periode 2010-2012 als in de periode 2012-2014 geeft ongeveer 1% van de innovatieve bedrijven aan enkel stopgezette innovatieactiviteiten te hebben. Opnieuw dient vermeld te worden dat voor de bevraagde periodes geen informatie kan gegeven worden over de beweegredenen van de ondernemingen om de innovatieactiviteiten stop te zetten.